

Економічна безпека є широким поняттям, має багато напрямків реалізації та охоплює всі сфери діяльності підприємства. Діюча система економічної безпеки допомагає фірмі уникати значної кількості загроз зовнішнього та внутрішнього середовища, оперативно ліквідувати наслідки їх настання. Саме тому українським підприємствам слід впроваджувати таку систему безпеки, яка допоможе ефективно функціонувати в реаліях української економіки.

Література.

1. Дмитрієв І. А. Визначення сутності економічної безпеки підприємства / І.А. Дмитрієв, К.О. Федотова // Економіка транспортного комплексу. - 2010. - Вип. 16. – С. 55-62.
2. Гетьман О.О. Економічна діагностика / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К. Центр навчальної літератури, 2007. - С. 307.
3. Колпаков П.А. Концептуальные основы экономической безопасности фирмы : автореф. дис. к.э.н. / П.А. Колпаков. - М., 2007. – С. 25.
4. Ковалёв Д. Экономическая безопасность предприятия / Д. Ковалёв, Т. Сухорукова // Экономика Украины. –1998. – № 10. – С. 48-52.
5. Раздина Е. Коммерческая информация и экономическая безопасность предприятия / Е. Раздина // Бизнес-информ. – 1997. – № 24. – С. 63-65.

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Лядська М. В., студент

Науковий керівник: Клепикова О. В., старший викладач

Харківський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

Сучасний стан розвитку економіки нерозривно пов'язаний із процесами інвестування. Під час економічної кризи активізація інвестиційної діяльності стає одним із пріоритетних завдань, без вирішення якого стають неможливими перспективи оновлення виробництва на якісно новому рівні, підвищення ефективності господарської діяльності, створення конкурентоздатної економіки світового рівня.

Пошуки шляхів підвищення ефективності інвестиційної діяльності нерозривно пов'язані із прийняттям інвестиційних рішень. Останні, зазвичай, приймаються в умовах, коли існує кілька альтернативних проектів, що розрізняються за видами і обсягами необхідних вкладень, термінами окупності та джерелами фінансування. Прийняття рішень у таких умовах передбачає оцінку та вибір одного з декількох проектів на основі певних критеріїв. Зрозуміло, що критеріїв може бути декілька, їх вибір є довільним, а ймовірність того, що якийсь один проект буде краще інших за всіма параметрами, вельми невелика. Тому є великий ризик, пов'язаний з прийняттям того чи іншого інвестиційного рішення.

Прийняття інвестиційних рішень – таке ж мистецтво, як і прийняття будь-яких інших підприємницьких рішень. Тут важлива і інтуїція підприємця, і його

досвід, і знання кваліфікованих фахівців. Певну допомогу можуть надати відомі світовій і вітчизняній практиці формалізовані методи оцінки інвестиційних проектів.

При застосуванні більшості методів виникають дві основні проблеми: як отримати оцінки за окремими критеріями та як агрегувати ці оцінки в загальну оцінку корисності альтернативи.

При виборі інвестиційного проекту можна виходити з єдиного критерію оцінки його ефективності, але доцільнішим є застосування комплексного аналізу всіх характеристик проекту. Тому при складанні бізнес-плану проекту рекомендується розраховувати кілька показників, кожен з яких відображає свої особливості проекту.

Методичні рекомендації щодо оцінки ефективності інвестиційних проектів дають опис і пропонують до використання наступні показники: дисконтований строк окупності інвестицій; чиста поточна вартість інвестицій; індекс рентабельності інвестицій; внутрішня норма прибутковості тощо. Однак, після розрахунків можуть виникнути певні протиріччя між показниками. Тому у загальному випадку постає проблема їх вибору та пріоритетності.

Для вирішення цієї проблеми пропонується застосовувати методи багатокритеріальної оцінки, зокрема метод ідеальної точки.

Сутність даного методу полягає в пошуку точки, яка є найбільш наближеною до ідеального варіанту вирішення проблеми, тобто до інвестиційного проекту з ідеальними за даних умов показниками ефективності. Вибір між альтернативними проектами здійснюється на підставі їх рейтингової оцінки.

В основі розрахунку кінцевого показника рейтингової оцінки лежить порівняння інвестиційних проектів по кожному показнику ефективності інвестицій, умовним еталоном є найкращі результати по всім порівнюваним показникам. Отже базою для отримання рейтингової оцінки інвестиційних проектів є не суб'єктивні передбачення експертів, а найкращі значення із всієї сукупності порівнюваних показників. Еталоном порівняння є самий вдалий проект, який знаходиться шляхом вибору найкращих значень по кожному показнику порівнюваних проектів.

Метод ідеальної точки засновано на урахуванні близькості проектів за порівняльними параметрами до проекту-еталону. Комплексна оцінка при використанні цього методу надається після визначення ступеня віддаленості показників кожного проекту від проекту-еталону. Проект, що одержав найменшу відстань, тобто найменш віддалений від еталонного проекту одержує найвищу оцінку (перше місце). Потім, упорядковуючи значення показників за зростанням, одержують ранжований ряд інших проектів за результатами комплексної оцінки їх показників.

При застосуванні методу ідеальної точки критеріями оптимальності інвестиційного рішення, крім показників економічної ефективності, також можуть виступати показники зростання капіталу, безпеки, ризику, соціальної та екологічної ефективності.

Отже, використання багатокритеріального методу, зокрема методу ідеального точки, дозволить усунути протиріччя між показниками інвестиційних проектів та відібрати найбільш оптимальні з альтернативних проектів з урахування багатьох характеристик проектів.

Література.

1. Активізація інвестиційного процесу в Україні : колективна монографія / Т. В. Майорова, М. І. Диба, С. В. Онишко та ін.; за ред. М. І. Диби та Т. В. Майорової. – К. : КНЕУ, 2012. – 472 с.
2. Ковтун Н. В. Статистичне дослідження інвестиційного процесу та інвестиційної діяльності: теорія, методологія, практика / Н. В. Ковтун. – К. : ХНЕУ, 2010. – 288 с.